

Inleiding

Sportservice Overijssel heeft in 2015 in samenwerking met de Overijsselse gemeenten voor de derde keer de Verenigingsmonitor Overijssel uitgevoerd. Met de monitor is de stand van zaken van het functioneren van de sportverenigingen in Overijssel onderzocht. In 2013 is in samenwerking met het Mulier Instituut de Vitaliteitsindex ontwikkeld, die een beeld geeft van de vitaliteit en maatschappelijke betrokkenheid van een sportvereniging. In 2015 is de index doorontwikkeld. In deze factsheet de provinciale resultaten van de Vitaliteitsindex. Een volledige rapportage met alle resultaten van de Verenigingsmonitor Overijssel 2015 volgt. In totaal hebben 314 verenigingen (respons 28%) uit 22 Overijsselse gemeenten deelgenomen aan het onderzoek.

Opbouw Vitaliteitsindex

Vitaliteit: in deze index wordt vitaliteit beschouwd als de organisatiekracht van de vereniging. De vitaliteit van de sportvereniging wordt bepaald op basis van 7 items: leden, organisatie, beleid, accommodatie, kader, financiën en aanbod.

Maatschappelijke betrokkenheid: vooropgesteld dat iedere sportvereniging in de basis al een belangrijke rol vervult, is maatschappelijke betrokkenheid in deze index gebaseerd op de volgende twee items: ABC actief (mate waarin verenigingen actief een **bredere** maatschappelijke rol vervullen) en ABC intentie (de houding van verenigingen ten opzichte van een **bredere** actief maatschappelijke rol). ABC staat voor Actief Betrokken Club.

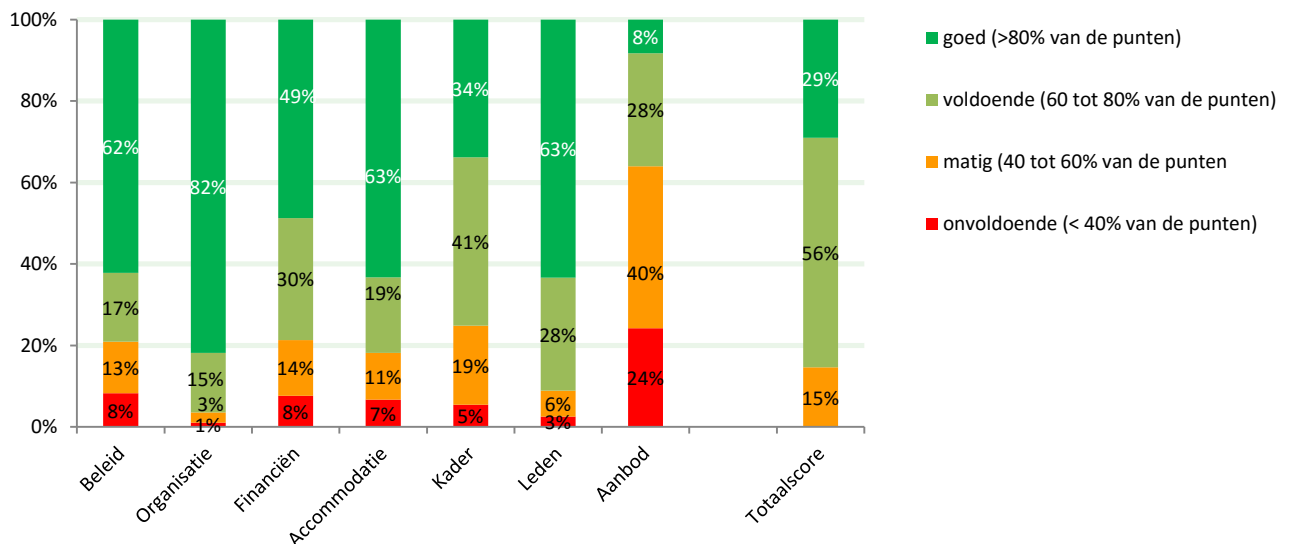
Op alle zeven items van vitaliteit kan een vereniging maximaal 5 punten scoren. Op ABC actief kan een vereniging ook maximaal 5 punten scoren en op ABC intentie 6 punten. De score op de verschillende items wordt uitgedrukt in onvoldoende (minder dan 40 procent van de te behalen punten), matig (40 tot 60 procent van de te behalen punten), voldoende (60 tot 80 procent van de te behalen punten) en goed (80 procent of meer van de te behalen punten). Deze normering geldt ook voor de totaalindex voor vitaliteit.

Analyse

In deze rapportage is gebruik gemaakt van beschrijvende statistiek om de resultaten op de Vitaliteitsindex, ABC actief en ABC intentie weer te geven. Tevens is er tussen de verschillende subgroepen op significantie getoetst, dat wil zeggen dat de geconstateerde verschillen met 95% zekerheid niet op toeval berusten. Indien in deze rapportage wordt gesproken over verschillen tussen subgroepen, zijn deze significant ($p < 0.05$).

Vitaliteit van de sportverenigingen

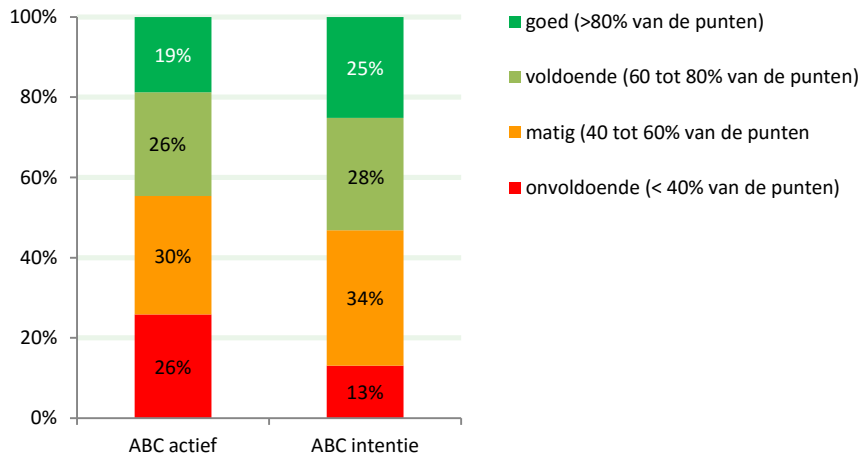
In figuur 1 staan de scores op alle items van vitaliteit en de totaalscore op vitaliteit. Op het item aanbod wordt het minst goed gescoord, 24% van de verenigingen scoort een onvoldoende op dit item. Op het item organisatie wordt gemiddeld het best gescoord, 82% van de verenigingen scoort een goed op dit item. Op de totaalscore van de vitaliteitsindex scoort 29% van de sportverenigingen een goed (vitaal) en daarnaast is 56% 'voldoende' vitaal.

Figuur 1. Scores items vitaliteit en totaalscore vitaliteit

Maatschappelijke betrokkenheid van de sportverenigingen

Van de sportverenigingen scoort 19% goed op ABC actief (mate waarin verenigingen actief een bredere maatschappelijke rol vervullen). Ruim een kwart scoort een onvoldoende op ABC actief (26%). Op ABC intentie (de houding van verenigingen ten opzichte van een bredere actief maatschappelijke rol) scoort 25% een goed en 13% een onvoldoende (zie figuur 2).

Figuur 2. Scores maatschappelijke betrokkenheid

Vitaliteit en maatschappelijke betrokkenheid

Door vitaliteit en ABC actief aan elkaar te relateren is te zien dat 12% van de sportverenigingen beschouwd kan worden als een vitaal actief betrokken sportvereniging. Zij scoren 'goed' op beide indexen. Ongeveer een derde van de verenigingen (29%) is een 'voldoende' vitaal actief betrokken sportvereniging (zie figuur 3a).

Door vitaliteit en ABC intentie aan elkaar te relateren kan bekeken worden in welke mate 'vitale' verenigingen breder maatschappelijk actief betrokken (ABC) willen zijn. In figuur 3b is te zien dat de helft van de sportverenigingen minimaal voldoende op beide indexen scoort. Zij hebben de potentie en intentie om hun maatschappelijke rol te versterken.

		ABC actief			
		Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed
Vitaliteit	Onvoldoende	0%	0%	0%	0%
	Matig	9%	3%	2%	1%
	Voldoende	15%	20%	15%	6%
	Goed	3%	6%	8%	12%

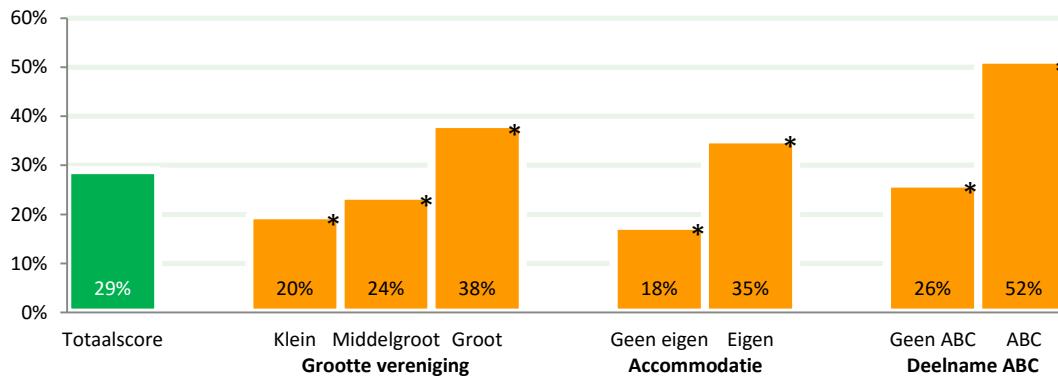
Figuur 3a. Matrix vitaliteit en ABC actief

		ABC intentie			
		Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed
Vitaliteit	Onvoldoende	0%	0%	0%	0%
	Matig	6%	5%	2%	1%
	Voldoende	5%	23%	16%	11%
	Goed	1%	5%	10%	13%

Figuur 3b. Matrix vitaliteit en ABC intentie

Vitaliteit en maatschappelijke betrokkenheid naar kenmerken van verenigingen

De vitaliteit en maatschappelijke betrokkenheid is uitgesplitst naar diverse kenmerken van een vereniging, namelijk de grootte (klein <100 leden; middelgroot 100 - 250 leden; groot > 250 leden), geen/wel (min of meer) een eigen accommodatie en of ze participeren in het provinciale project Actief Betrokken Club (ABC-vereniging). In figuur 4 is te zien hoeveel procent van de verenigingen een 'goed' scoret op de Vitaliteitsindex. De grootte van de vereniging heeft invloed op de vitaliteit. Grote verenigingen zijn vitaler dan middelgrote en kleine verenigingen. Ook zijn middelgrote verenigingen vitaler dan kleine verenigingen. Tevens is er een verschil op de score van de Vitaliteitsindex tussen verenigingen met een eigen accommodatie en zonder eigen accommodatie en tussen ABC-verenigingen en verenigingen die niet deelnemen aan het project ABC.

*significant verschil ($p < 0.05$)

Figuur 4. Vitaliteit naar grootte vereniging, accommodatie en deelname ABC (% score goed)

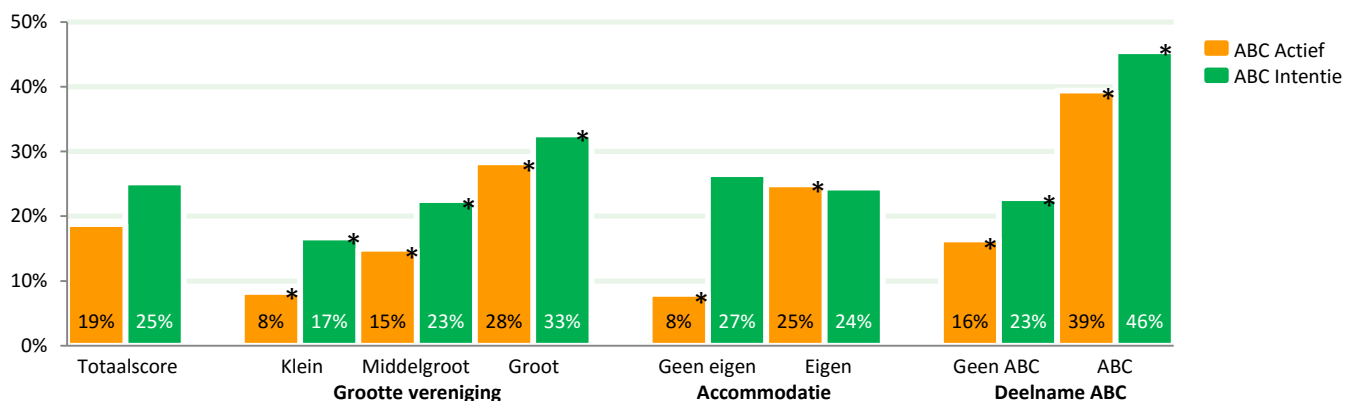
In tabel 1 staan de scores per item van vitaliteit weergegeven. Als naar de grootte van de vereniging wordt gekeken is er tussen alle drie subgroepen een verschil op het item beleid. Op de items financiën, kader en aanbod zijn er verschillen tussen kleine en grote verenigingen. Verschillen tussen verenigingen met en zonder eigen accommodatie zijn er op de items beleid en accommodatie. Op de items beleid, kader en aanbod zijn er verschillen tussen ABC-verenigingen en verenigingen die niet deelnemen aan het project ABC.

Tabel 1. Score per item naar grootte vereniging, accommodatie en deelname ABC

Item	Grootte vereniging			Accommodatie		Deelname ABC	
	Klein	Middel-groot	Groot	Geen	Eigen	Geen ABC	ABC
Beleid	3,3*	3,8*	4,3*	3,6*	4,0*	3,8*	4,5*
Organisatie	4,3	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5
Financiën	3,2*	3,5	3,7*	3,4	3,6	3,5	3,6
Accommodatie	3,8	3,7	3,8	3,2*	4,1*	3,8	3,7
Kader	3,1*	3,3	3,4*	3,2	3,3	3,2*	3,6*
Leden	3,9	4,1	4,1	4,0	4,0	4,0	4,3
Aanbod	2,2*	2,5	2,7*	2,3	2,6	2,4*	3,1*

*significant verschil ($p < 0.05$)

In figuur 5 zijn de resultaten uitgesplitst voor maatschappelijke betrokkenheid en is te zien hoeveel procent van de verenigingen een 'goed' scoret. Naarmate de grootte van de vereniging toeneemt, neemt ook de score op zowel ABC actief als ABC intentie toe. Verenigingen met een eigen accommodatie scoren, in vergelijking met verenigingen zonder eigen accommodatie, beter op ABC actief. ABC verenigingen scoren beter op zowel ABC actief als ABC intentie in vergelijking met verenigingen die niet mee doen aan het project ABC.

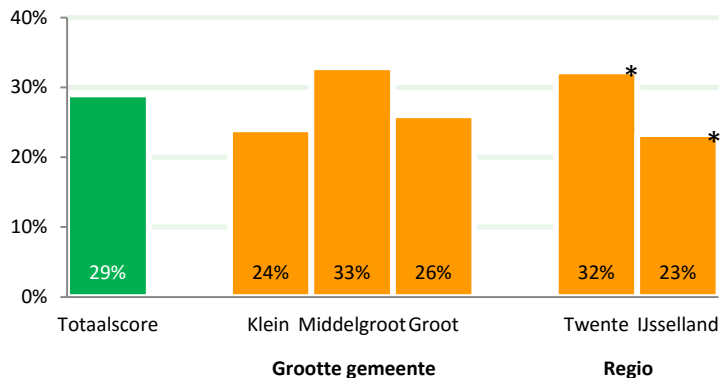

*significant verschil ($p < 0.05$)

Figuur 5. Maatschappelijke betrokkenheid naar grootte vereniging, accommodatie en deelname ABC (% score goed)

Vitaliteit en maatschappelijke betrokkenheid naar grootte gemeente en regio

De vitaliteit en maatschappelijke betrokkenheid is uitgesplitst naar de grootte van de gemeente (klein <30.000 inwoners; middelgroot 30.000 - 70.000 inwoners; groot >70.000 inwoners) en de regio (Twente en IJsselland). In figuur 6 is te zien hoeveel procent van de verenigingen een 'goed' scoort op de Vitaliteitsindex. De waargenomen verschillen tussen kleine, middelgrote en grote gemeenten zijn niet significant. In de regio Twente zijn verenigingen vitaler dan in de regio IJsselland.

*significant verschil ($p < 0.05$)

Figuur 6. Vitaliteit naar grootte gemeente en regio (% score goed)

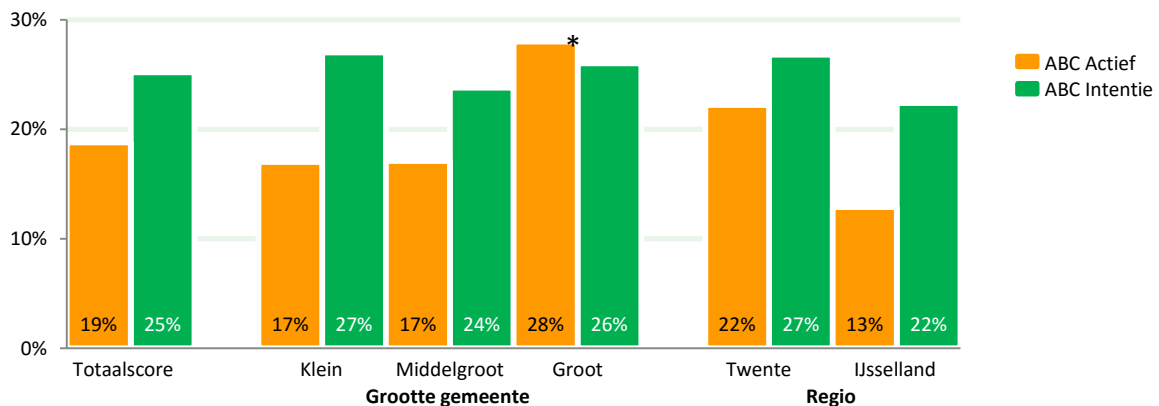
In tabel 2 staan de scores per item van vitaliteit weergegeven. Indien er naar de grootte van de gemeente wordt gekeken, hebben verenigingen uit een middelgrote gemeente een hogere score op het item accommodatie dan verenigingen uit grote gemeenten. Verenigingen uit grote gemeenten hebben een hogere score op het item leden in vergelijking met verenigingen uit kleine gemeenten. Indien naar de regio wordt gekeken zijn er verschillen tussen regio Twente en regio IJsselland voor beleid, leden en aanbod.

Tabel 2. Score per item naar grootte gemeente en regio

	Grootte gemeente			Regio	
	Klein	Middel-groot	Groot	Twente	IJsselland
Beleed	3,7	3,9	4,1	4,0*	3,6*
Organisatie	4,3	4,4	4,4	4,4	4,3
Financiën	3,5	3,5	3,6	3,6	3,4
Accommodatie	3,8	3,9*	3,4*	3,7	3,9
Kader	3,3	3,3	3,2	3,3	3,3
Leden	3,9*	4,1	4,2*	4,1*	3,8*
Aanbod	2,4	2,5	2,4	2,6*	2,3*

*significant verschil ($p < 0.05$)

In figuur 7 is te zien hoeveel procent van de verenigingen een 'goed' scoort op ABC actief en ABC intentie. Sportverenigingen in grote gemeenten scoren beter op ABC actief dan sportverenigingen in kleine en middelgrote gemeenten. Op ABC intentie zijn geen significante verschillen. Tussen de regio's Twente en IJsselland zijn geen significante verschillen waargenomen op ABC actief en ABC intentie.

*significant verschil ($p < 0.05$)

Figuur 7. Maatschappelijke betrokkenheid naar grootte gemeente en regio (% score goed)

Colofon

Factsheet 'Verenigingsmonitor 2015. Vitaliteitsindex'
April 2016

Sportservice Overijssel
Liselot ter Harmse MSc (ltarmse@sportserviceoverijssel.nl)
Drs. Marieke van Vilsteren (mvilsteren@sportserviceoverijssel.nl)

Overname van deze factsheet of gedeelten is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.